

1. Shrnutí

- Růst hrubého domácího produktu (HDP) ve 3. čtvrtletí 2017 opět zrychlil a dosáhl 5,0 %¹. Vysoká dynamika byla výsledkem společného působení jednotlivých složek HDP, které ve sledovaném období poměrně silně rostly. Na stabilní základnu domácí spotřeby tak navázalo meziroční zvýšení kapitálových výdajů, které vykompenzovalo i mírný útlum příspěvku bilance zahraničního obchodu. Na růstu investičních výdajů se podílely především domácnosti a nefinanční podniky. Příznivý vývoj se odrážel v dalším růstu mezd i zaměstnanosti. Mezičtvrtletní dynamika HDP v porovnání s předchozími kvartály oslabil a přírůstek dosáhl 0,5 %. Pozitivní vývoj pokračoval i v Evropě. Růst HDP v Evropské unii zrychlil na 2,6 % a dařilo se i nejbližším obchodním partnerům ČR.
- Meziroční růst hrubé přidané hodnoty (HPH) v průběhu roku 2017 sílil, za tři čtvrtletí činil 4,2 %. K tomuto výsledku z poloviny přispěl zpracovatelský průmysl, kde se dařilo zejména výrobě motorových vozidel vč. subdodavatelských oborů. Na rozdíl od předchozích dvou let pomohl i kladný výsledek nezpracovatelských průmyslových odvětví, ve kterých se projevilo výraznější oživení v energetice. Ve službách se v úhrnu HPH navýšila o 3,0 %, především vlivem odvětví obchod, doprava, ubytování a stravování. Podobně jako v roce 2016 zůstávalo letos nejdynamičtějším odvětvím služeb peněžnictví a pojišťovnictví. Růst disponibilních příjmů domácností se v 1. až 3. čtvrtletí odrazil v téměř 9% navýšení maloobchodních tržeb za nepotravinářské zboží, vyšší tempa zaznamenaly jen čtyři státy EU.
- Přebytek běžného účtu platební bilance se v 1. až 3. čtvrtletí udržel díky tradičně kladnému saldu obchodu se zbožím a službami. Vývoz za uvedené období meziročně vzrostl o 6,0 % a dosáhl 2610,8 mld. korun. Zůstala obvyklá zbožová i teritoriální struktura. Dařilo se exportu motorových vozidel i strojů a rostl vývoz do zemí EU. Meziroční prohloubení deficitu obchodu s ropou a zemním plynem i základními kovy se promítlo do zhoršení bilance obchodu se zeměmi mimo EU.
- Spotřebitelské ceny ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostly o 2,5 %, nejvíc od začátku roku. Projevil se hlavně zrychlující růst cen potravin a nealkoholických nápojů (5,7 %) doprovázený vyšší dynamikou cen bydlení. Ceny dopravy, které v posledních letech patřily do trojice nejdynamičtějším determinant dynamiky spotřebitelských cen, ustoupily mírně do pozadí a nahradily je ceny ubytování a stravování, které přispěly k celkovému růstu 0,4 p. b. Naopak růst cen výrobců zpomalil na 1,4 %. Klesaly ceny zahraničního obchodu. Posílení kurzu koruny vůči euru se na nich negativně výrazněji projevoval již od května.
- Pokračovaly změny v nastavení měnové politiky. Centrální banka se rozhodla k první změně měnověpolitických sazeb od roku 2012. Jednalo se o první navýšení od roku 2008. To se promítlo do tržních mezibankovních sazeb, úrokové míry na domácích bankovních účtech se zatím neměnily. S odstupem je patrné, že úvěrové sazby se mírně zvýšily od minima, kterého dosáhly v závěru roku 2016.
- Na trhu práce převažovaly příznivé tendence. Růst celkové zaměstnanosti² během 3. čtvrtletí akceleroval. Oproti předešlému kvartálu pracovalo o 0,8 % osob více, meziročně o rovná 2 %. V obou případech šlo o nejsilnější tempa od konce konjunktury minulé dekády. K růstu zaměstnanosti významně přispěl i vyšší počet podnikajících osob, z pohledu odvětví pak zejména obchod, doprava, ubytování a stravování. Nabídka volných pracovních míst registrovaných na úřadech práce zrychlila a na konci září poprvé překonala 200tisícovou hranici. Tři čtvrtiny z meziročního přírůstku míst však připadaly na pozice s minimální kvalifikací. Tempo poklesu obecné míry nezaměstnanosti nepolevovalo, lépe se uplatňovali dlouhodobě nezaměstnaní a osoby se základním vzděláním. Silící napětí na pracovním trhu se odráželo v dynamickém růstu mezd. Pokračoval mírný pokles mzdové diferenciace. Meziroční tempo reálných mezd dosáhlo za 1. až 3. čtvrtletí desetiletého maxima (+4,1 %).
- Hospodaření státního rozpočtu (SR) skončilo dle pokladního plnění v 1. až 3. čtvrtletí mírným přebytkem ve výši 17,4 mld. korun. Přestože výše kladného salda byla oproti stejnému období loňského roku jen pětina, šlo o druhý nejpříznivější výsledek za posledních deset let. Příjmy i výdaje SR byly podobně jako v roce 2016 výrazně ovlivněny nepravidelnostmi v čerpání prostředků z rozpočtu EU. Navzdory mírnému zrychlení čerpání investic v letním období byl jejich objem meziročně o pětinu nižší. Silící hospodářský růst se odrazil v 7% růstu daňových příjmů, ale i ve vyšším výběru pojistného. Deficit důchodového účtu se tak snížil pod 4 mld. korun a dosáhl nejlepšího výsledku po roce 2008. Státní dluh v průběhu roku 2017 značně kolísal. Po krátkodobém navýšení klesl na konci září na 1610 mld. korun – hodnotu blízkou konci roku 2016.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Sezónně očištěné údaje v pojetí národních účtů.

